

Noriko Amano en Ryo Terakado geven de baroktraditie door

‘WIJ ZIJN KINDEREN VAN NEDERLAND’

*Pearls in Baroque. Zo heet het nieuwe barokensemble dat opgericht is door klaveciniëte **NORIKO AMANO**. Het jonge gezelschap vol oudgedienden uit de historische uitvoeringspraktijk debuteert met een cd met werk van Joseph en Michael Haydn. Violist, altviolist en concertmeester **RYO TERAKADO** vertolkt de hoofdrol. “We willen met Pearls in Baroque de grote traditie van de uitvoeringspraktijk doorgeven.”*

Tekst: PAUL JANSSEN

Foto's: JUAN CARLOS VILLARROEL

Het is een behoorlijk statement: jezelf als ensemble Pearls in Baroque noemen en dan een debuut-cd uitbrengen met twee nauwelijks bekende vroegklassieke werken van Joseph en Michael Haydn. Met Joseph Haydns *Vierde* (en laatste) *violconcert* en het bijzondere *Concert voor klavecimbel en altviool* van zijn broer Michael Haydn geeft Pearls in Baroque een duidelijk visitekaartje af.

Het speelplezier en de ervaring spatten tenminste af van de cd met klaveciniëte en artistiek leider Noriko Amano en violist annex altviolist Ryo Terakado in de hoofdrol. Met verder oude rotten in het vak zoals Lucia Swarts en Robert Franenberg in het ensemble, naast Japanse kopstukken als barokvioliste Sayuri Yamagata en altvioliste Yoshiko Morita. “De violconcerten van Haydn zijn helaas vrij onbekend gebleven”, zegt violist Ryo Terakado. “Terwijl vooral zijn *Vierde violconcert* in de violwereld vrij gangbaar is. Het is een van de eerste concerten die je als kind leert spelen. Misschien hoor je het zelden in de concertzaal omdat het technisch geen moeilijk concert is,

maar het is prachtige muziek van een fantastische componist. Het is onterecht dat hij met zijn concerten zo in de schaduw van Mozart staat.”

MICHAEL VOEDDE MOZART

Toen Noriko Amado voorstelde om Michael Haydns *Dubbelconcert* op te nemen, opperde Terakado direct om daar het violconcert van zijn broer Joseph tegenover te zetten. “Niet alleen omdat het leuk is om beide broers zo naast elkaar te zetten, maar ook omdat het een mooi concert is”, verklaart Terakado. “Michael is in deze tijd enorm ondergewaardeerd. Hij was bij leven beroemder dan Mozart en had veel opdrachten. Dat wij van Mozarts hand viol-altviolduetten hebben, komt bijvoorbeeld door Michael Haydn. Hij had de opdracht zes duetten te schrijven, maar kon het geheel door problemen met zijn gezondheid niet afmaken. Hij vroeg Mozart om twee duetten te schrijven. Het is de wreedheid van de geschiedenis dat die twee uiteindelijk beroemder zijn geworden dan het werk van Michael Haydn.”

“Terwijl het *Concert voor altviool en klavecimbel* echt iets bijzonders is”, voegt Noriko Amado toe, die net de leskamer van Terakado in het Koninklijk Conservatorium in Den Haag binnenkomt. “Het is het enige werk dat overgeleverd is voor deze combinatie. Helaas weten we niet waarom hij het heeft geschreven.” »

Paspoort
RYO
TERAKADO

Geboren: 1961,
Santa Cruz
(Bolivia)

Opleiding:
Toho Gakuen
School of Music,
barokviool bij
Sigiswald
Kuijken aan
Koninklijk
Conservatorium
Den Haag

Carrière:
concertmeester
van Tokyo
Philharmonic
Orchestra,
vanaf 1986
barokviolist-
concertmeester
en altviolist in
onder andere

Les Arts
Florissants,
La Chapelle
Royale,
Collegium
Vocale Gent en
La Petite
Bande. Concert-
meester van
Bach Collegium
Japan. Treedt
regelmatig op
als dirigent.
Docent barok-
en altviool aan
Koninklijk
Conservatorium

BAROKGRENS GEPASSEERD

Hoewel er niet veel verschil is in kwaliteit tussen de muziek van de broers Haydn, vinden de beide musici dat er wel degelijk een verschil is tussen beide concerten. “Joseph Haydn is veel experimenteler dan zijn broer”, stelt Terakado. “Michael bleef het grootste deel van zijn leven in Salzburg en beantwoordde doorlopend aan de gangbare trends, terwijl Joseph geschiedenis schreef met het begin van de klassieke symfonie en het strijkkwartet.”

“Het begin van de klassieke stijl is, in een notendop, op de cd vastgelegd”, vindt Amano. “We heten Pearls in Baroque, maar deze muziek hoort daar zeker bij. Het is een doorgaand proces van barok naar de klassieke stijl. Vergeet niet dat Joseph Haydn zo’n twintig jaar ouder was dan Mozart. Toen rond 1770 de fortepiano kwam opzetten, schakelde Mozart meteen over, maar Haydn bleef vasthouden aan het klavecimbel en sommige barokke principes. In dat licht bezien, is hij echt een overgangscomponist. We willen als Pearls in Baroque muren slechten en geen onderscheid tussen barok en klassiek maken. Het gaat erom dat we goede muziek naar buiten brengen op een manier waarop het volgens ons het beste tot zijn recht komt.”

NEDERLAND GIDSLAND

Haydn en ook Mozart zijn voor musici die zijn opgeleid in de historische uitvoeringspraktijk een extensie van de barok, stelt ook Terakado. Hij zegt: “De taal, de geest en de stijl van de klassieken liggen dicht bij de barok. Het is aan ons om die geest van de componisten te recreëren.”

“We werken met ervaren musici die zich enorm ontwikkeld hebben”, onderstreept Amano. “Zo spelen de strijkers met de chin-offtechniek, dus zonder kinsteun en zonder de viool onder de kin te klemmen. De volgende generatie ontwikkelt zich nu. Wij willen de kennis en ervaring die we hebben opgedaan, doorgeven aan die volgende generaties.”

Dat Terakado barok- en altviool doceert aan het Koninklijk Conservatorium, is in dit licht geen toeval. “Nederland was een van de grootste centra voor de historische uitvoeringspraktijk. Het was een pioniersland met grootheden als Anner Bijlsma, Gustav Leonhardt en Frans Brüggen. En dan had je ook nog de broers Kuijken in België, met Sigiswald als autoriteit in de chin-offtechniek. Die traditie gaat verder. Een van de doelen van Pearls in Baroque is om de grote traditie door te geven aan de volgende generatie. Het ensemble bestaat dan ook uit ervaren musici en jong talent. We vormen het midden van de brug en hebben veel te vertellen aan de jongere generatie en aan het publiek. De cd is bijvoorbeeld opgenomen in de Doopsgezinde kerk in Haarlem. Dat is voor musici uit de historische uitvoeringspraktijk bijna een heilige plek. Ik heb er in het verleden zelf vele cd’s opgenomen met onder andere La Petite Bande en Gustav Leonhardt.”

HEIFETZ ONDER DE NAALD

Terakado kreeg de traditie uit de eerste hand. “Ik kwam in aanraking met de oudmuziekpraktijk op Toho Gakuen School of Music in Tokio, de Japanse Juilliard”, vertelt hij. “Daar startte een kleine oudmuziekafdeling toen ik in het eerste jaar zat. Ik nam deel uit nieuwsgierigheid en hoorde daar alles wat tegengesteld was aan wat ik tot dan toe geleerd had over de viool en de muziek. Het was een schokkende ervaring. Er waren docenten die gestudeerd hadden in Nederland en België. Ik begon te luisteren naar opnamen van Leonhardt en het Orkest van de Achttiende Eeuw. Het was allemaal zo anders dan ik altijd dacht. Tot die tijd haatte ik Bach en Mozart, vaak de verplichte stukken op examens. Door de lessen drong het tot mij door dat het niet de muziek was, maar de eerdere manier van spelen die mij tegenstond.”

Door zijn ervaring in Japan besloot Terakado naar Nederland te gaan en in Den Haag bij Sigiswald Kuijken barokviool te studeren. Daarnaast bleef »

Paspoort NORIKO AMANO

Geboren: ?,
Tokio

Opleiding:
Toho Gakuen
School of Music,
Keio Universiteit
(muziekwetenschap), Koninklijk Conservatorium Den Haag,
Sweelinck
Conservatorium
Amsterdam

Carrière:
Amano ontwikkelde zich tot een internationaal gerespecteerd soliste en ensemblespeelster. In 2019 richtte ze Pearls in Baroque op

hij ook altviool spelen. “Dat instrument voelt net zo natuurlijk voor mij, maar het begon met de viool. Toen ik 4 jaar was, besloten mijn ouders mij op vioolles te doen. Mijn vader kocht voor mij een verzameling klassieke lp’s. Daar waren platen van Jascha Heifetz bij. Toen ik 6 was, wilde ik als Heifetz worden. Mijn ouders hebben dat serieus genomen en zo is het begonnen.”

Bij Noriko Amado ging het niet veel anders. “Mijn ouders hielden van muziek en zetten mij achter de piano. Ze brachten mij bij goede docenten. Niet met het idee dat ik musicus zou worden, maar om mij goed op te leiden. Ik hield van de piano, maar de vonk sprong pas echt over toen ik het klavecimbel hoorde. Ik houd van die tokkelklank. Veel medestudenten gingen naar Nederland en ik begreep al snel dat ik hun voorbeeld moest volgen als ik goed continuo wilde leren spelen.”

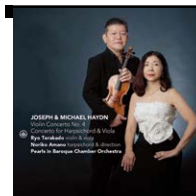
TERUG NAAR DE NATUUR

Amano studeerde aan het Koninklijk Conservatorium en het Sweelinck Conservatorium in Amsterdam en trouwde met Robbert van Baaren, een achterneef van componist Kees van Baaren. Ze ontwikkelde zich tot een internationaal gerespecteerd klaveciniëste en richtte in 2019 Pearls in Baroque op.

“En toen kwam covid”, verzucht ze. “Inmiddels zijn we weer op koers. We hebben vele plannen, maar alles hangt af van financiën. Zo willen we veel met de in Nederland minder gewaardeerde Franse barok doen en onbekende werken onder de aandacht brengen.”

“Maar het belangrijkste blijft het doorgeven van de geest van de oudmuziekbeweging”, neemt Terakado het over. “Het spelen zonder kinsteun was destijds volkomen nieuw voor mij. Ik wilde naar Nederland om uit te vinden hoe dat in zijn werk ging. Nu zijn wij er om dit soort zaken door te geven. In de zin van de historische uitvoeringspraktijk zijn wij kinderen van Nederland.”

“De baroktechniek is fundamenteel”, onderstreept Amano nogmaals. “Ook richting de klassieke muziek. De oudmuziekcultuur is een cultuur van ambacht, van handgemaakte instrumenten en natuurlijke bespeling. De historische uitvoeringspraktijk is een vorm van terug naar de natuur. En dat is precies wat we nodig hebben in deze tijd. Daarom willen we de oudmuziekpraktijk en alles wat daarbij hoort doorgeven en verspreiden.” «

Joseph & Michael Haydn – Violin Concerto No. 4 en Concerto for Harpsichord & Viola
Ryo Terakado (viool en viola)
Noriko Amano (klavecimbel en directie)

Met: Pearls in Baroque Chamber Orchestra
Challenge Classics, CC72983